
PRVO POGLAVLJE

FUNKCIONALNA DIJAGNOSTIKA TIREOIDNIH OBOLJENJA

UVODNE NAPOMENE

Ovo poglavlje, prvo, posvećujem svom šefu i učitelju, prim dr Gruji Milutinoviću, koji je i prvi autor, prvog članka. Od početka je imao vere u mene, nadam se da ga nisam razočarao... Njegov »junior«

Ovo poglavlje se uglavnom bavi našim radovima na polju funkcioniranja tireoidne dijagnostike i pretežno je metodološke prirode. U njemu su hronološki obradivani metodološki aspekti i klinička primjenjivost određivanja ukupnog tiroksina, indeksa slobodnog tiroksina, TSH, in vivo funkcionalnih testova itd. Iz ove oblasti je odbranjen i jedan magistarski rad, napisano poglavlje u jednoj savremenoj monografiji, objavljen rad in extenso u međunarodnom časopisu. Autor je također bio pozvan da održi predavanja po pozivu na jednom velikom jugoslovenskom skupu (1979) kao i na jednom inostranom kongresu (2001) i to skupovima koji su se bavili doktrinarnim stavovima iz tireoidne dijagnostike.

Ovde ipak treba razumeti sledeće činjenice: prvi radovi o određivanju tiroksina u serumu objavljeni su na velikim jugoslovenskim skupovima 1970 godine (prvi i drugi članak iz ovog poglavlja). Metoda kompetitivnog određivanja tiroksina u serumu objavljena je 1964 i 1965 godine u svetu (Murphy BEP, 1964; Murphy BEP and CJ Patee, 1965). U našoj zemlji prve rezultate su objavili P. Milutinović i D. Nastić-Mirić (iz Laboratorije za primenu radioaktivnih izotopa u medicini, Medicinskog fakulteta u Beogradu) par meseci pre nas. Ni jedna druga velika endokrinološka institucija nije saopštila svoje nalaze pre nas (endokrinološke klinike u Beogradu ovu metodu uvode početkom 1974 godine). Po našem saznanju istovremeno kada i mi velike laboratorije za nuklearnu medicinu, uglavnom iz univerzitetskih centara (Zagreb, Skoplje, Sarajevo, Osijek, Ljubljana) uvode i evaluiraju ovu metodu.

Slično se odnosi i na naš rad o »indeksu slobodnog tiroksina« (S.A. 1972). Mada je od tada prošlo više od 30 godina, taj indeks je još uvek vrlo aktuelan i sa praktične strane (ekonomičnost) neprevaziđen: nalazi se kao osnovni funkcionalni indeks u Vodiču za tireoidnu dijagnostiku Američkog tireoidnog udruženja, kao i u najsavremenijim američkim udžbenicima Interne medicine (Harrison). Naš institut INEP ga je razvio tek poslednjih godina.

O nekim drugim metodama i oceni našeg rada iz ove oblasti biće reči na kraju ovog poglavlja.